

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

Vuoden 2018 presidentinvaalien varsinainen vaalitaistelu käynnistyy vasta Suomen itsenäisyyspäivän 6.12. jälkeen, jolloin Sauli Niinistö aloittaa kampanjansa. Samaan aikaan käynnistyisi Paavo Väyrysen vaalityö, jos hänen valitsijajyhdistyksensä saataisiin tuolloin perustetuksi.

Vuoden 2018 presidentinvaaleihin eduskuntapuolueet ovat asettaneet tai asettavat omia ehdokkaitaan. Sauli Niinistön tueksi muodostetaan valitsijajyhdistys, mutta tosiasiasa hän on kokoomuspuolueen ehdokas. Jos Paavo Väyrysen valitsijajyhdistys saadaan perustetuksi, hän on aito kansanliikkeen edustaja.

Tässä esitteessä me Paavo Väyrysen kannattajat esittelemme hänet ja hänen poliittisen linjansa. Vertaamme sitä soveltuvissa kohdin Sauli Niinistön viitoittamaan ja toteuttamaan ulko-, turvallisuus- ja Eurooppa-politiikkaan.

Paavo Väyrynen *presidenttiehdokkaaksi*

Kaukonäköinen valtiomies

Paavo Väyrynen olisi ehdokkaiden joukossa monessa suhteessa ainutlaatuinen. Hän on ollut Suomen poliittisen elämän keskiössä jo lähes 50 vuoden ajan. Hänen poliittinen linjansa tunnetaan sekä sanojen että tekojen perusteella.

Väyrynen on ollut kaukonäköinen poliitikko ja valtiomies, joka on ollut monessa suhteessa aikaansa edellä. Usein on vasta vuosien kuluttua myönnetty hänen olleen oikeassa.

Kylmän sodan kaudella Paavo Väyrynen kuului Suomen poliittisen elämän valtavirtaan. Urho Kekkosen ja Mauno Koiviston presidenttikausien aikana hän toimi runsaan kymmenen vuoden ajan maamme ulkoministerinä. Noina aikoina Suomi vaali itsenäisyyttään ja puolueettomuuttaan.

Uuteen Eurooppaan siirryttäessä valtavirta poikkesi siltä linjalta, jota kylmän sodan kaudella oli noudatettu. Mauno Koiviston johdolla Suomi liittyi nimenomaan turvallisuuspoliittisin perustein Euroopan unioniin.

Paavo Väyrynen vastusti jäsenyyttä. Hänen mielestään Suomen olisi tullut jatkaa Euroopan talousalueen jäsenenä ja pyrkiä muodostamaan sen puitteisiin Pohjolan yhteisö.

Vain muutamaa vuotta myöhemmin Koivisto voimakkain sanoin arvosteli EU:n kehitystä ylikansallisen liittovaltion ja jopa ”kansallisvaltion” suuntaan. Suomen Eurooppa-politiikkaa hän moitti siitä, että olimme ”rynnänneet” unionin kaikkein federalistisimpien jäsenmaiden joukkoon.

Koivisto arvosteli myös sitä, että Suomi oli turvallisuuspolitiikassaan astunut ”Kaarle XII: tielle” kun sotilaallisia voimavaroja käytettiin liiaksi kaukana maan rajojen ulkopuolella ja kun oman maan puolustusta laiminlyötiin. E erityisen huolissaan hän oli siitä, EU:n jäsenenä Suomi oli etäänäntynyt muista Pohjoismaista ja että suhteita Venäjään laiminlyötiin.

Mauno Koiviston kirpeä arvostelu kohdistui siihen politiikkaan, jota yhtäältä Martti Ahtisaari tasavallan presidenttinä ja toisaalta Paavo Lipponen ja Sauli Niinistö valtioneuvoston jäsenenä olivat toteuttaneet.

Tasavallan presidenttinäkin Paavo Väyrynen vahvistaisi Suomen itsenäisyyttä, puolustaisi maamme puolueettomuutta ja toteuttaisi kestäväää kehitystä edistäväää ihmiskuntapolitiikkaa.

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

- Paavo Väyrynen on puolustanut Suomen puolueettomuusasemaa ja -politiikkaa sekä kylmän sodan kaudella että uudessa Euroopassa.
- Vuonna 1987 Väyrynen teki lisensiaattityön Suomen ulkopoliittisesta doktriinista selventääkseen tulkintaa Suomen puolueettomuudesta.
- EY-jäsenyyden hakemisen ehdoksi Väyrynen asetti sen, että puolueettomuus voi säilyä.
- Paavo Väyrynen on vastustanut johdonmukaisesti Suomen sotilaallista liittoutumista sekä suoran Nato-jäsenyyden kautta että kehittämällä EU:n yhteistä puolustusta, joka asettaisi maallemme kovemmat sotilaalliset velvoitteet kuin Nato-jäsenyys ja veisi lopulta myös siihen.
- Kun Eurooppaan alkoi vuonna 2015 tulla runsaasti turvapaikanhakijoita, Väyrynen ehdotti muuttoliikkeen pysäyttämistä sekä vaikuttamalla sen juurisyihin että tukemalla pakolaisleirejä ja perustamalla uusia. Kun muuttoliike syksyllä suuntautui myös Suomeen, hän ehdotti rajatarkastusten palauttamista maamme länsirajalle.
- Vuoden 2006 presidentinvaaleissa Sauli Niinistö kannatti Suomen jäsenyyttä ”eurooppalaisessa Natossa”.
- Vuoden 2012 vaaleissa Niinistö kannatti EU:n yhteisen puolustuksen kehittämistä niin pitkälle kuin suinkin mahdollista ja - jos riittävän pitkälle ei päästä - liittymistä Natoon.
- Sauli Niinistö kannatti vahvasti Euroopan komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin ehdotusta EU:n yhteisen armeijan perustamiseksi.
- Niinistö on neuvotellut Euroopan komission edustajien kanssa EU:n yhteisen puolustuksen kehittämisestä, vaikka Eurooppa-politiikka kuuluu pääministerin ja valtioneuvoston toimivaltaan.
- Paavo Väyrynenkin on kiitellyt Sauli Niinistöä siitä, että hän on toiminut itsenäisesti ja vaalinut Suomen suhteita Venäjään.
- Suomen hallituksen toteuttama turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka on ollut liberaalimpaa kuin juuri minkään muun EU-maan.

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

Heti tultuaan ensimmäisen kerran ulkoasiainministeriksi toukokuussa 1977 Paavo Väyrynen seurasi tasavallan presidentti Urho Kekkosta valtiovierailulle Neuvostoliittoon. Hänen vieressään istuvat Teuvo Aura ja Jan-Magnus Jansson. Väyrynen toimi Urho Kekkonen presidenttikauden viimeisenä ulkoministerinä runsaan neljän vuoden ajan.

UH:N ARKISTO

UH:N ARKISTO

Mauno Koiviston presidenttikaudella Paavo Väyrynen työskenteli ulkoministerinä kaikkiaan yli kuuden vuoden ajan vuosina 1983-1987 ja 1991-1993. Vuonna 1983 Väyrynen oli mukana Mauno Koiviston valtiovierailulla sekä Yhdysvaltoihin että Ranskaan. Tässä kuvassa tasavallan presidentti ja ulkoasiainministeri ovat matkalla valtiovierailulle Pariisiin.

Vuonna 1992 Paavo Väyrynen halusi tavata kaikkien EY-maiden ulkoministerit selvittääkseen millaisiin jäsenyysehtoihin Suomen olisi mahdollista päästä. Hän piti jäsenyyden hakemista mahdollisena vain siinä tapauksessa, että Suomi voi jäsenenäkin säilyttää puolueettomuutensa. Tässä kuvassa Väyrynen keskustelee Espanjan ulkoministerin Fernandés Ordóñezin kanssa.

C. MIRALLES/INFCOOL/R.UH:N ARKISTO

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

UH:N ARKISTO

Toukokuussa 2009 YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon vieraili Suomessa.

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paavo Väyrynen tarjosi hänelle lounaan, jonka yhteydessä hän muun muassa esitteli aloitettaan transatlanttisen kestävän kehityksen kumppanuuden aikaansaamiseksi EU:n ja Yhdysvaltain välille. Saman vuoden lopulla siitä sovittiin Washingtonin huippukokouksessa.

Maaliskuussa 2010 Paavo Väyrynen tarjosi illallisen Kiinan varapresidentille Xi Jinpingille, joka myöhemmin nousi maansa johtoon. Kysymyksessä oli iloinen jälleentapaaminen, sillä Xi Jinping oli mukana varapääministeri Geng Biaon Suomeen vuonna 1979 suuntautuneella vierailulla, jota Paavo Väyrynen ulkoministerinä isännöi.

UH:N ARKISTO

UH:N ARKISTO

Ulkomaankauppaministerinä Paavo Väyrynen oli keskeisellä tavalla mukana Venäjän ja Suomen välisten suhteiden kehittämisessä. Hän osallistui useisiin tapaamisiin, joita tasavallan presidentti Tarja Halosella ja pääministeri Matti Vanhasella oli Vladimir Putinin ja Dmitri Medvedevin kanssa. Tässä Väyrynen puhuu vuonna 2010 Lappeenrannassa järjestetyssä seminaarissa.

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

Eurooppa-politiikka

- Paavo Väyrynen vastusti Suomen EU-jäsenyyttä, kun tarjolla oli parempi vaihtoehto, Euroopan talousalue (ETA) ja Pohjolan yhteisö.
- Väyrynen suostui jäsenyyden hakemiseen, kun oli saatu varmuus, ettei jäsenyys edellytä luopumista puolueettomuuden ytimestä, sotilaallisesta liittoutumattomuudesta ja itsenäisestä puolustuksesta.
- Hänen harkintaansa vaikutti tietoisuus siitä, että eduskunnan enemmistö ja tasavallan presidentti olivat hakemisen kannalla. Jos Keskusta ei olisi suostunut, olisi muodostettu sinipunahallitus, joka olisi hakenut jäsenyyttä ja Keskusta olisi ollut sivussa neuvotteluista. Jäsenyys­sopimuksen hyväksyminen oli kuitenkin Keskustan käsissä, sillä siihen tarvittiin eduskunnan määräänemmistö.
- Norjassa ja Ruotsissa kansan enemmistö vastusti oman maansa jäsenyyttä. Jos Suomi ei olisi liittynyt, muutkin Pohjoismaat olisivat jääneet ulkopuolelle. Oli syntynyt elinvoimainen ETA ja PY.
- Väyrynen järjesti eduskunnassa jarrutuskeskustelun, jolla ratkaisu siirrettiin Ruotsin kansanäänestyksen yli.
- Paavo Väyrynen vastusti Suomen jäsenyyttä euroalueessa.
- Väyrynen on johdonmukaisesti ajanut EU:n kehittämistä itsenäisten valtioiden liittona ja päätösvallan palauttamista jäsenmaille.
- Euroopan parlamenttiin hän muodosti kontaktiryhmän ”Vapaus valita” tätä linjaa toteuttamaan.
- Kesällä 2015 Paavo Väyrynen teki kansalaisaloitteen kansanäänestyksen järjestämiseksi Suomen jäsenyydestä euroalueessa. Aloite sai tuekseen yli 53 000 suomalaista, mutta se haudattiin perustuslakivaliokuntaan.

- Sauli Niinistö oli vuonna 1994 perustuslakivaliokunnan puheenjohtajana ajamassa läpi tulkintaa, että EU-liittymissopimusta ei ollut tarpeen käsitellä perustuslain säätämisen järjestyksessä. Keskustan, SKL:n, vasemmiston edustajat ja yksi kokoomuslainenkin jäsen olivat toisella kannalla.
- Perustuslakivaliokunta korosti mietinnössään, ettei liittymissopimuksen hyväksyminen merkitse sitoutumista jäsenyyteen euroalueessa.

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

-Yhdessä Paavo Lipposen kanssa Sauli Niinistö kuitenkin totesi vuonna 1997, että oikeudellinen päätös euroalueeseen liittymisestä tehtiin jo vuonna 1994. Tällä perusteella ei järjestetty kansanäänestystä eikä eduskunnalle annettu edes lakiehdotusta, vaan ainoastaan tiedonanto. Keskusta ja muu oppositio pitivät menettelyä perustuslain vastaisena.

-Vuonna 2013 Sauli Niinistö sanoi, että nykytiedoilla hän ei olisi kannattanut Suomen jäsenyyttä euroalueessa.

Ihmiskuntapolitiikka

-Paavo Väyrynen perehtyi Rooman klubin julkaiseman teokseen ”Limits to Growth” (Kasvun rajat) heti kun se vuonna 1972 ilmestyi.

-Teoksella oli syvälinen vaikutus Väyrysen ajatteluun ja toimintaan. Hän ryhtyi taisteluun Keskustapuolueen palauttamiseksi aatteellisille juurilleen.

-Vuoden 1973 lopulla Väyrynen uhkasi erota puolueen varapuheenjohtajan paikalta, ellei sen linja muutu. Keväällä 1974 hän julkaisi teoksen ”On muutoksen aika”, jolla oli suuri vaikutus puolueen uudistamisessa. ”Vihreä aalto” yhdistyi alkioalaiseen ihmisyyssaatteeseen.

-Ihmiskuntapolitiikan käsitteen Paavo Väyrynen toi ulkopoliittiseen kielenkäyttöön vuonna 1988 valmistuneessa väitöskirjassaan, joka käsitteli Suomen ulkopoliittisen doktriinin soveltamista tulevaisuuden ihmiskuntapolitiikkaan.

-Väyrynen on hoitanut ulkoministeriön johdossa Suomen kehitysapu-, kehitysyhteistyö- ja kehityspolitiikkaa viidellä eri vuosikymmenellä.

-Hän toimi Suomen valtuuskunnan johtajana Rion ympäristö- ja kehityskonferenssissa vuonna 1992.

-Kehitysministerinä Väyrynen teki vuonna 2009 aloitteen EU:n ja USA:n välisestä kestävästä kehityksen kumppanuudesta. Aloite johti tulokseen jo saman vuoden lopulla.

-Nyt Väyrynen toimii Euroopan parlamentin kehitysvaliokunnan varapuheenjohtajana.

-Sauli Niinistö on osoittanut vähäistä kiinnostusta globaaleihin kysymyksiin.
-Niinistö ei osallistunut valtion päämiesten tasolla järjestettyyn Rion konferenssin 20-vuotisjuhlakokoukseen.

Paavo Väyrynen presidenttiehdokkaaksi

Valtiolliset tehtävät

Paavo Matti Väyrynen

*-Valittiin eduskuntaan ensimmäisen kerran vuonna 1970.
-On työskennellyt sen jälkeen lähes yhtäjaksoisesti parlamentaarikkona joko Suomen eduskunnassa tai Euroopan parlamentissa.*

-Toimi pääministerin sihteerinä Ahti Karjalaisen johtamassa hallituksessa vuosina 1970-1971.

-Työskenteli opetusministerinä Martti Miettusen johtamassa enemmistöhallituksessa vuosina 1975-1976 ja työministerinä hänen johtamassaan keskustan vähemmistöhallituksessa vuosina 1976-1977.

-Toimi ulkoasiainministerinä Kalevi Sorsan johtamassa enemmistöhallituksessa vuosina 1977-1979. Tässä hallituksessa hoiti myös ulkomaankauppaministerin tehtäviä.

-On toiminut ulkoministerinä kolmessa muussa hallituksessa vuosina 1979-1993.

-Hoiti vuosina 2007-2011 Matti Vanhasen johtamassa hallituksessa ulkomaankauppa- ja kehitysministerin tehtävää.

-On työskennellyt ulkoasiainministeriön johdossa kauemmin kuin kukaan muu suomalainen. Valtioneuvoston jäsenenä häntä kauemmin on toiminut vain Johannes Virolainen.

-On ollut presidenttiehdokkaana kolme kertaa vuosina 1988, 1994 ja 2012.

